

โครงการบูรณาการการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยเชิงรุก

๑. ชื่อโครงการ : โครงการบูรณาการการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยเชิงรุก

กิจกรรม : การฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ : คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Co-ordinator : DLD-C)
จังหวัดเพชรบุรี

๓. หลักการและเหตุผล :

โรคปากและเท้าเปื่อย (Foot and Mouth Disease : FMD) เป็นโรคติดต่อร้ายแรงในสัตว์กีบคู่ เช่น โค กระบือ สุกร แพะ และแกะ สามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว และก่อให้เกิดความสูญเสียต่อสุขภาพ สัตว์ ผลผลิตทางการปศุสัตว์ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อรายได้และความมั่นคงทางอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

การป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกมิติ โดยเฉพาะการดำเนินงานเชิงรุก ได้แก่ การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์โรค การสำรวจ และปรับปรุงข้อมูลสัตว์และพื้นที่เสี่ยง การสร้างภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีน การควบคุมและลดปัจจัยเสี่ยงต่อการ แพร่ระบาด การฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรคในพื้นที่เสี่ยง การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ และสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกร เพื่อให้สามารถป้องกันและตอบสนองต่อสถานการณ์โรคได้อย่าง รวดเร็วและเหมาะสม

จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่เลี้ยงสัตว์กระจายอยู่ใน ๘ อำเภอ ซึ่งมีทั้งการเลี้ยงโคเนื้อ โคนม กระบือ แพะ และแกะ จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ โดย มุ่งเน้นการป้องกันก่อนเกิดโรค การค้นหาความเสี่ยงและสัญญาณผิดปกติในพื้นที่ การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สัตว์ กลุ่มเป้าหมาย และการลดโอกาสการแพร่กระจายของเชื้อโรค

ดังนั้น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ด่านกักกันสัตว์จังหวัดเพชรบุรี อาสา ปศุสัตว์ และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ จึงร่วมกันดำเนิน โครงการบูรณาการการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค ปากและเท้าเปื่อยเชิงรุก เพื่อบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถเฝ้า ระวังและลดความเสี่ยงของการเกิดและแพร่ระบาดของโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการฉีดวัคซีน ป้องกันโรค การฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อ การติดตามสถานการณ์โรค การให้คำแนะนำแก่เกษตรกร และการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางของกรมปศุสัตว์

๔. วัตถุประสงค์ :

๔.๑ เพื่อบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานและภาคีเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และ ควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

๔.๒ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรคปากและเท้าเปื่อยให้แก่สัตว์กลุ่มเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานและ จำนวนวัคซีนที่ได้รับการจัดสรร

๔.๓ เพื่อเฝ้าระวัง ค้นหา และติดตามสถานการณ์โรคปากและเท้าเปื่อย รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิด และแพร่ระบาดของโรคในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๔.๔ เพื่อดำเนินมาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคในพื้นที่เสี่ยงและ พื้นที่เฝ้าระวัง โดยการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อและมาตรการที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

๔.๕ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุม โรคปากและเท้าเปื่อยอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

-/๕. ระยะเวลา...

๕. ระยะเวลาดำเนินโครงการ :

เดือนเมษายน ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๖๙

๖. สถานที่ดำเนินโครงการ :

ฟาร์มและสถานที่เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ ๘ อำเภอของจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ พื้นที่เลี้ยงโคเนื้อ โคนม กระบือ แพะ และแกะ รวมทั้งพื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่เฝ้าระวังโรคตามที่กำหนด

๗. กลุ่มเป้าหมาย :

๗.๑ กลุ่มเป้าหมาย

โคเนื้อ โคนม กระบือ แพะ และแกะ ของเกษตรกรในพื้นที่ ๘ อำเภอของจังหวัดเพชรบุรี

๗.๒ เป้าหมายการดำเนินงาน

๑. สำรวจและปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร จำนวนสัตว์ และพื้นที่เลี้ยงสัตว์กลุ่มเป้าหมาย เพื่อใช้ในการวางแผนการเฝ้าระวังและป้องกันโรค

๒. ดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยแก่สัตว์กลุ่มเป้าหมายตามจำนวนวัคซีนที่ได้รับการจัดสรร โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่ที่มีความจำเป็น

๓. ดำเนินการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรคในฟาร์ม สถานที่เลี้ยงสัตว์ พื้นที่เสี่ยง และพื้นที่เฝ้าระวังตามความเหมาะสม

๔. เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์โรค รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และดำเนินการตามมาตรการที่เกี่ยวข้องเมื่อพบความผิดปกติหรือความเสี่ยง

๕. ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรเกี่ยวกับการป้องกันโรค การจัดการสุขภาพสัตว์ และการแจ้งเหตุเมื่อพบสัตว์ป่วยหรือสงสัยป่วย

๖. รวบรวมและรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินสถานการณ์และวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

ลำดับ	อำเภอ	เป้าหมายสัตว์ (ตัว)				รวม
		โคเนื้อ	กระบือ	แพะแกะ	โคนม	
๑	เมืองเพชรบุรี	๔๐,๕๖๐	๑๑๐	๓,๔๕๐	๔๘๕	๔๔,๖๐๕
๒	เขาย้อย	๒๐,๑๖๘	๘๘	๒,๐๘๐	-	๒๒,๓๓๖
๓	หนองหญ้าปล้อง	๑๙,๔๑๐	๑๑๐	๔,๐๐๐	-	๒๓,๕๒๐
๔	ชะอำ	๓๕,๕๒๔	๑๒๔	๑๔,๔๐๐	๑๑,๖๖๙	๖๑,๗๑๗
๕	ท่ายาง	๓๖,๔๒๑	๑๐๑	๑๐,๓๒๐	๑,๑๖๐	๔๘,๐๐๒
๖	บ้านลาด	๓๐,๕๐๓	๑๐๓	๓,๔๐๐	-	๓๔,๐๐๖
๗	บ้านแหลม	๒๖,๑๙๒	๙๒	๒,๑๐๐	๑๐๐	๒๘,๔๘๔
๘	แก่งกระจาน	๔๔,๖๐๒	๑๐๒	๖๘๕๐	๑๐,๓๕๑	๖๑,๙๐๕
รวมจังหวัดเพชรบุรี		๒๕๓,๓๘๐	๘๓๐	๔๖,๖๐๐	๒๓,๗๖๕	๓๒๔,๕๗๕

๙. วิธีการดำเนินงาน :

๙.๑ การบูรณาการ วางแผน และเตรียมการ ชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินโครงการแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ และแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของแต่ละพื้นที่

๙.๒ การสำรวจและจัดทำข้อมูลความเสี่ยง สำรวจและรวบรวมข้อมูลเกษตรกร จำนวนสัตว์ พื้นที่เลี้ยงสัตว์ และข้อมูลพื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่เฝ้าระวัง เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์ วางแผนการจัดสรรวัคซีน การกำหนดพื้นที่ดำเนินมาตรการ และการเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่

๙.๓ การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์โรคเชิงรุก ดำเนินการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์โรคปากและเท้าเปื่อยอย่างต่อเนื่อง โดยประสานข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ อาสาปศุสัตว์ เกษตรกร และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ พร้อมติดตามปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การเกิดหรือแพร่ระบาดของโรค เพื่อให้สามารถดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุมได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

๙.๔ การสร้างภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีน ดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยให้แก่สัตว์กลุ่มเป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงานและจำนวนวัคซีนที่ได้รับการจัดสรรจากกรมปศุสัตว์ โดยพิจารณาความเสี่ยง สถานการณ์โรค จำนวนสัตว์ และความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ประกอบการจัดลำดับความสำคัญ

๙.๕ การลดความเสี่ยงและฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรค ดำเนินการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรคในฟาร์ม สถานที่เลี้ยงสัตว์ เส้นทางหรือพื้นที่เสี่ยง และพื้นที่เฝ้าระวังตามความเหมาะสม เพื่อช่วยลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อโรค และสนับสนุนมาตรการป้องกันโรคในพื้นที่

๙.๖ การประชาสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรเกี่ยวกับการป้องกันโรค การดูแลสุขภาพสัตว์ การจัดการฟาร์ม การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ ตลอดจนแนวทางการแจ้งเหตุเมื่อพบสัตว์ป่วยหรือสงสัยป่วย เพื่อให้เกษตรกรสามารถมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคได้อย่างต่อเนื่อง

๙.๗ การติดตาม ประเมินผล และรายงานสถานการณ์ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน รวบรวมข้อมูลผลการเฝ้าระวัง การฉีดวัคซีน การฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง จำแนกรายอำเภอ และภาพรวมจังหวัด พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประกอบการปรับปรุงและวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

๑๐. ผลการปฏิบัติงาน :

๑๐.๑ ตารางผลการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย จำแนกรายอำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	สัตว์ได้รับวัคซีน (ตัว)				รวมผลงาน	รวมเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ
		โคเนื้อ	กระบือ	แพะแกะ	โคนม			
๑	เมืองเพชรบุรี	๑๙,๕๘๐	๓๐๐	๑๒๐	๑๙๐	๒๐,๑๙๐	๔๔,๖๐๕	๔๕.๒๖
๒	เขาย้อย	๑๒,๘๕๒	๕๘	๑,๐๙๐	-	๑๔,๐๐๐	๒๒,๓๓๖	๖๒.๖๘
๓	หนองหญ้าปล้อง	๕,๗๐๔	๔๘	๒๔๘	-	๖,๐๐๐	๒๓,๕๒๐	๒๕.๕๑
๔	ชะอำ	๑๔,๙๗๓	๑๑๖	๒,๙๑๑	๑๑,๗๗๐	๒๙,๗๗๐	๖๑,๗๑๗	๔๘.๒๔
๕	ท่ายาง	๑๖,๘๓๐	๑๒๐	๑,๐๕๐	๑,๑๔๐	๑๙,๑๔๐	๔๘,๐๐๒	๓๙.๘๗
๖	บ้านลาด	๑๙,๖๘๓	๑๑๘	๑๙๙	-	๒๐,๐๐๐	๓๔,๐๐๖	๕๘.๘๑
๗	บ้านแหลม	๑๐,๓๓๓	๔๐	๓๒๗	๑๐๐	๑๐,๘๐๐	๒๘,๔๘๔	๓๗.๙๒
๘	แก่งกระจาน	๑๗,๕๒๐	๓๐	๔๕๐	๑๐,๔๐๐	๒๘,๔๐๐	๖๑,๙๐๕	๔๕.๘๘
รวมจังหวัดเพชรบุรี		๑๑๗,๔๗๕	๘๓๐	๖,๓๙๕	๒๓,๖๐๐	๑๔๘,๓๐๐	๓๒๔,๕๗๕	๔๕.๖๙

๑๐.๒ ผลผลิต (Output)

๑. สัตว์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยตามแผนการปฏิบัติงานและจำนวนวัคซีนที่ได้รับการจัดสรร
๒. การดำเนินมาตรการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรคในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังตามความเหมาะสม
๓. มีการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์โรค รวมทั้งข้อมูลพื้นที่เสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
๔. มีข้อมูลผลการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง การฉีดวัคซีน และการควบคุมโรค จำแนกรายอำเภอและภาพรวมของจังหวัด
๕. เกษตรกรได้รับคำแนะนำและมีความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อย
๖. หน่วยงานและภาคีเครือข่ายมีการประสานงานและบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกัน

๑๐.๓ ผลผลิต (Output)

๑. สัตว์กลุ่มเป้าหมายได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันโรคตามแผนและทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรร
๒. สามารถลดความเสี่ยงต่อการเกิดและแพร่ระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยในพื้นที่
๓. พื้นที่เสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังได้รับการดำเนินมาตรการป้องกันโรคอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติงานด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคได้อย่างเป็นระบบ
๕. เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง

๑๑. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factors) :

๑๑.๑ การวางแผนและบูรณาการการดำเนินงาน เมื่อได้รับนโยบายจากกรมปศุสัตว์ มีการประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจรายละเอียด เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานร่วมกันทุกหน่วยงาน พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถดำเนินงานเชิงรุกและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑๑.๒ การมีข้อมูลและการเฝ้าระวังที่เป็นปัจจุบัน มีการสำรวจและปรับปรุงข้อมูลจำนวนสัตว์ เกษตรกร พื้นที่เสี่ยงสัตว์ และพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์ การจัดลำดับความสำคัญ และการวางแผนดำเนินมาตรการป้องกันโรค

๑๑.๓ การสื่อสารและการประสานงาน การดำเนินงานเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงให้ความสำคัญกับการสื่อสารและประสานงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถดำเนินมาตรการได้อย่างรวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อน และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม

๑๑.๔ ความร่วมมือจากเกษตรกรและเครือข่าย ความร่วมมือจากเกษตรกร อาสาปศุสัตว์ ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยสำคัญในการเข้าถึงพื้นที่ การรวบรวมข้อมูลสัตว์ การฉีดวัคซีน การเฝ้าระวังโรค การฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อ และการดำเนินมาตรการป้องกันโรคให้ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย

๑๒. ปัญหาและอุปสรรค :

๑๒.๑ วัคซีนได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อจำนวนสัตว์ตามเป้าหมาย ปริมาณวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยที่ได้รับการจัดสรรจากกรมปศุสัตว์มีจำนวนจำกัดและไม่เพียงพอต่อจำนวนสัตว์กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ส่งผลให้การดำเนินการฉีดวัคซีนไม่สามารถครอบคลุมสัตว์ตามเป้าหมายที่สำรวจไว้ได้ทั้งหมด

๑๒.๒ การบริหารจัดการวัคซีนในพื้นที่ เนื่องจากปริมาณวัคซีนมีจำกัดจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการและจัดลำดับความสำคัญในการนำวัคซีนไปใช้ โดยพิจารณาจากพื้นที่เสี่ยง สถานการณ์โรค จำนวนสัตว์ และความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้วัคซีนที่มีอยู่เกิดประโยชน์สูงสุด

๑๒.๓ ข้อจำกัดในการเข้าถึงพื้นที่และเกษตรกร พื้นที่เลี้ยงสัตว์บางแห่งมีลักษณะกระจายตัวและอยู่ห่างไกล ทำให้การเข้าปฏิบัติงานต้องใช้เวลาและการประสานงานกับเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๑๒.๔ ข้อจำกัดด้านการรวบรวมและปรับปรุงข้อมูล ข้อมูลจำนวนสัตว์และข้อมูลการได้รับวัคซีนจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและวางแผนการดำเนินงานเชิงรุกได้อย่างเหมาะสม

ภาพแสดงผลการปฏิบัติงาน
โครงการบูรณาการการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยเชิงรุก
กิจกรรม : การฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย

